

Eb en vloed op

Camping Kust

Camping Kust

Op Camping Kust ontdek je het bijzondere kampeerverhaal van de Belgische kust. Een verhaal van komen en gaan, van eb en vloed. Van de eerste wildkampeerders die in de belle époque hun tentje in de duinen neerpoten, tot de vaste campeurs van vandaag die elk weekend, elke vakantie naar hun stacaravan trekken.

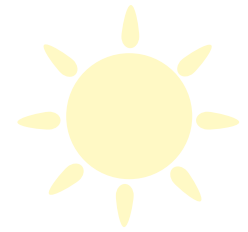

In honderd jaar verandert er veel, maar wat altijd blijft, is de liefde voor het buitenleven, de vrijheid en de zeelucht.

Sommige campings, zeker de kleinere, zijn altijd echte familiecampings geweest. Elke vrijdag arriveren dezelfde mensen. Tegen dat het op zondag tijd is om terug naar huis te keren, hebben velen de zee nog niet eens gezien.

Die kleurrijke traditie van kamperen-aan-zee vormt waardevol cultureel kust-erfgoed dat de erfgoedcel samen met jou wil bewaren en koesteren.

In de zomer van 2019 plaatste Kustergoed het kampeerverleden van de kust in het zonlicht:

HERINNERINGSHOEKJES

In bibliotheken en enkele woonzorgcentra konden bezoekers in 'kampeerhoekjes' kleurrijke herinneringen ophalen aan kamperen aan de kust.

ERFGOEDKAMP

Op de speelpleinen van Middelkerke, Oostende, De Haan en Blankenberge speelden kinderen typische strand- en campingspelen, sommige meer dan honderd jaar oud.

CAMPINGTOER

Tijdens de Campingtoer verzamelden onze Kustergoedreporters verhalen van kampeeders op Camping Albatros, Camping Ter Duinen, Camping Noordzee en Camping Jamboree.

Doorheen de tijd

Jaren 20

De eerste tentjes verschijnen aan de kust. Wildkampeerders kiezen een pittoresk plekje in de duinen.

“Vroeger bestonden er geen slaapzakken of luchtmatrassen. De mensen brachten jute zakken of aan elkaar geknoopte lakens mee. Die vulden ze hier met stro. En wanneer ze terug naar huis gingen, schudden ze het stro uit in het varkenshok. Zo konden de varkens ook in luxe slapen!”

Raymond Sansens
(Camping Ter Duinen)

Jaren 30

Steeds meer kampeeravonturiers komen te voet, met de fiets of de trein naar zee. Tuin- en landbouwers richten een stukje van hun veld in als kampeerplaats.

FAIRE DU CAMPING

Nog voor de Eerste Wereldoorlog verschijnen de eerste kampeeders aan onze kust. Zo informeert La Saison d'Ostende van 13 juli 1913 op de voorpagina over het fenomeen 'faire du Camping': "Le Camping se développe beaucoup en Belgique et déjà notre Camping Club de Belgique comporte de nombreux membres qui ont fait beaucoup d'excursions intéressantes tant dans les Ardennes qu'au bord de la mer."

Kamperen wordt dan echt als een sport aanzien, goed voor de fysieke, morele én intellectuele gezondheid. Het fenomeen komt overgewaaid uit Engeland en wordt ook populair door de talrijke scoutsgroepen die aan zee kamperen.

"Droeger stelden die tentjes niet veel voor. Dat was maar een stok met een wit laken erover. Er zat geen sterkte in. Bij de minste wind viel gans de boel om. Na een grote storm in Bredene, hingden de tenten tot op de tramdraden."

Raymond Sansens
(Camping Ter Duinen)

WILDKAMPEREN

In de beginjaren sla je simpelweg je tentje op in de duinen of de velden. Maar vanaf de jaren 30 komt er felle kritiek op dat wildkamperen. Vooral uit de hoek van de hoteliers. De kustgemeenten voeren allerlei regels en wetten in en laten de kampeeders taksen betalen.

Zo beslist de gemeente Middelkerke in haar politiereglement van 1934 het volgende over kamperen in de duinen: "Ieder huisgezin moet beschikken over eene afzonderlijke tent. De andere kampeeders moeten zich groeperen volgens het geslacht en beschikken over eene persoonlijke tent, hetzij over een slaaptent met afzonderlijke ruimte voor ieder geslacht."

Jaren 40-50

Na de oorlog zijn vooral leger tenten in trek bij kampeerders. Veel toeristen komen met de trein tot aan de kust. Hun bagage wordt aangevoerd met speciale vrachtwagens. Achter de auto komt voor het eerst een kampeerwagen of caravan te hangen. Sommigen bouwen zelfs een afgeschreven tramwagon om tot kampeerhuisje.

“In de jaren vijftig en zestig konden particulieren de eerste afgeschreven tramstellen kopen. Heel wat mensen zetten zo'n tramstel op onze camping. Tot op vandaag doen ze dienst als chalet. Er is een houten constructie rond gebouwd, maar binnenin zie je dat het ooit tramwagens waren.”

Pascal Zwaenepoel
(Camping Hippodroom)

DE CAMPING OP

In 1938 wordt wildkamperen in de duinen definitief verboden door de meeste kustgemeenten. Enkele ondernemende tuin- en landbouwers zien hun kans schoon om wat bij te verdienen. Zij stellen hun akkers, die vlakbij de duinen liggen, na de oogsttijd open voor kampeersers. Eén van de eersten is Camp de la Ferme des Dunes à Breedene, ook bekend als Camping Ryckx.

De camping is zelfs aangesloten bij Les Campeurs de Belgique, een vereniging die in 1935 is opgericht om de belangen van de kampeersers te behartigen, net als de Camping Club de Belgique en de Vlaamse kampeercentrale.

MANNEN EN VROUWEN APART

Wie een kampeerterrein wil inrichten, moet aan een aantal voorwaarden voldoen zoals toiletten, drinkbaar water, verlichting en vuilnisbakken voorzien. Maar ook moeten mannen en vrouwen apart slapen en dient het er zedelijk aan toe te gaan. Zonnebaden of in badpak rondlopen op de camping is dan ook verboden.

In 1947 laat de gouverneur van West-Vlaanderen een eenvormig reglement op kamperen in de provincie opstellen. In 1954 volgt de nationale kampeerwetgeving. Dat is ook nodig, want door de invoering van de *congé pay * is een kampeervakantie aan de Belgische kust ingeburgerd bij alle lagen van de bevolking.

HET TIJ KEERT

Vooral de hoteluitbaters zijn niet tuk op kampeerders en campings. In 1954 uit ook de burgemeester van Blankenberge zijn ongenoegen: "Ik ben meer dan ooit de mening toegedaan dat het kamperen zoals het tot nu toe alhier in de praktijk werd gesteld, op meer dan een gebied, een vuile plek is... Vruchteloos zal van aan Het Zoute tot aan De Panne langs de kust gezocht worden naar een kampeerplaats die, zoals de onze, zulk afstotelijk uitzicht biedt." (gemeenteraadszitting 4 juli 1954)

De politiereglementen worden dan ook steeds strenger. Toch blijven de meeste campings bestaan en breiden ze zelfs uit. Op veel campings zijn tenten en toercaravans ondertussen grotendeels vervangen door dicht opeengepakte rijen houten zomerhuisjes. In 1970 telt onze kust al zo'n 142 kampeerterrainen.

ZONEVREEMD

In 1970 wordt een nieuwe kampeerwet ingevoerd en komen heel wat campings in de problemen. Zij liggen ruimtelijk in de verkeerde zone of er staan – volgens de geldende wetgeving – te veel vaste houten kampeerhuisjes op hun terrein. Die staan er wel al van midden jaren 60.

De CKVB (Nationale Centrale voor Kampeer- en Vakantiebestedingsbedrijven), in 1964 opgericht in de kantine

van een Bredense camping, heeft de handen vol met het verdedigen van de belangen van de campinguitbaters.

Als compromis wordt in 1973 via een Koninklijk Besluit een onderscheid gemaakt tussen campings en 'weekendverblijfparken' met vaste kampeerhuisjes. Toch zijn heel wat campinguitbaters in overtreding als de kampeerwet in voege gaat. Onder meer in Bredene worden vijf kampeerterrainen ontruimd. Onder luid protest, want veel kampeerders zijn hun vaste stek kwijt.

SOEPELER NORMEN, BETERE KWALITEIT

De beroepsorganisatie blijft druk zetten en de campinguitbaters krijgen wat respijt. Een nieuw KB van 1975 is iets soepeler voor het aantal vaste constructies dat op een terrein mag staan.

Tussen 1980 en 1990 groeit bij de campinguitbaters en bij de Vlaamse regering het inzicht dat er nood is aan ruimtelijke sanering en verbetering van kwaliteit.

De Vlaamse wetgeving laat op zich wachten en Bredene saneert als eerste kustgemeente op eigen initiatief haar campingsector: de oude historische campings tussen de Koninklijke Baan en de Driftweg verdwijnen, net als honderden oude kampeerhuisjes, maar langs de Zandstraat in Bredene ontstaan nieuwe terreinen.

Jaren 60

Na Expo 58 worden massaal toercaravans aangesleept voor een weekendje zee. Maar ook houten chalets verwerven een vaste stek op de campings, zo 'verstenen' de campings als het ware. Kampeerterreinen zijn nu echte vakantie dorpen, met een eigen winkeltje, café en animatie voor jong en oud.

Collectie Gemeente De Haan

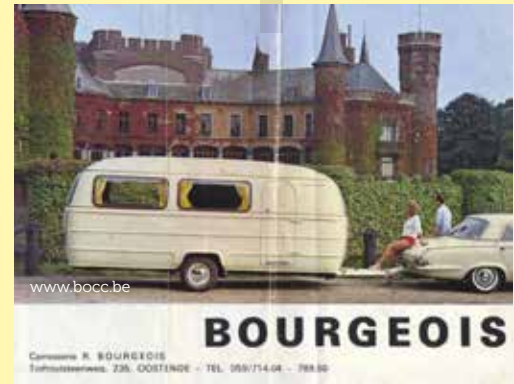

Collectie Gemeente De Haan

ONVERWOESTBARE KLASSIEKER

In 1958 trok Robert Bourgeois op huwelijksreis naar Zweden met een gehuurde caravan. Hij ontdekte onderweg talloze minpunten aan de caravan. Daarom besloot zijn vader René om er zelf te bouwen in zijn carrosseriebedrijf in Oostende.

Twee jaar later, in 1960, bolde de eerste caravan uit de werkplaats. Volledig uit aluminium gemaakt, wat een laag gewicht opleverde, én bijzonder kwaliteitsvol afgewerkt. Die combinatie maakte de **Bourgeois-caravans** als snel erg populair, ook al kostten ze toen tot drie keer zoveel als een doorsnee caravan. In 1973 hield het bedrijfje op te bestaan, maar de onverwoestbare Bourgeois-caravans rijden nog steeds rond.

BOURGEOIS

Carrosserie R. BOURGEOIS
Tobusssteerweg, 736, OOSTENDE - TEL. 059/714.04 - 789.80

Jaren 70-80

In de seventies kiezen heel wat mensen voor een buitenlandse reisbestemming. De campings aan de kust worden steeds meer een tweede verblijfspot. Vakantiegangers laten een stacaravan plaatsen waar ze het hele jaar door elk weekend en elke vakantie naartoe komen. Een stacaravan biedt comfort, maar is toch meer flexibel dan een vast vakantiehuysje. Bovendien verschijnt de aluminium stacaravan – een Brits fabricaat – op onze campings. Hij is veel handiger om te plaatsen en te verwijderen dan houten zomerhuisjes. Die zijn dikwijls een blok aan het been van campinguitbaters die hun terrein opnieuw willen aanleggen.

Jaren 90-heden

De campings blijven verstenen. Sinds 2000 zijn mobilhomes, en recenter ook de campers, aan een opmars bezig. Het mobiele huysje, dit keer gemotoriseerd, is terug van weggeweest.

STERREN & SANEREN

In 1995 komt er een nieuwe kampeerwet met strengere uitbatingsnormen en een comfortaanduiding met sterren. Dit om de Vlaamse kampeersector op te waarderen.

Ondanks de nieuwe wet blijft de rechtsonzekerheid voor zonevreemde kampeerterrainen bestaan. Daar komt een einde aan in het jaar 2000 wanneer de Vlaamse regering een overgangsregeling goedkeurt. Campings in beschermde duingebieden of in reservatiestroken voor hoofdwegen moeten verdwijnen. De anderen kunnen een vergunning aanvragen. Maar een jaar later zijn nog heel wat illegale campings open. Het duurt nog een hele tijd voor die terreinen zijn opgedoekt.

VERKAVELING TOT VAKANTIEPARK

Tussen 1990 en 2000 kiezen verschillende campinguitbaters aan de kust ervoor om hun camping te verkopen aan projectontwikkelaars. Zij verkavelen de terreinen en bouwen er tweede verblijvershuisjes op. Stacaravans en houten vakantiehuysjes maken plaats voor vakantieverblijven in steen en beton.

Een aantal kampeergemeenten zoals De Haan, Bredene en Blankenberge probeert de versteningstrend tegen te gaan met ruimtelijke uitvoeringsplannen. Het plan lukt. Er komen weer meer campings met vakantiebungalows in plaats van louter verkavelingen van campings door vastgoedontwikkelaars.

CAMPERS WELKOM

Sinds 2000 zie je op kustcampings ook meer en meer 'camperplaatsen' en zelfs heuse camperparken. Allemaal om de populairdere kampeerautomaarkt te bedienen. Je vindt op onze kustcampings wel nog altijd tot 80% stacaravans en mobiele caravans.

Bovendien valt het op dat campinguitbaters de laatste tien jaar steeds meer inzetten op het verhuren van stacaravans, mobiele chalets of vakantiehuysjes. Hierdoor leeft de camping op buiten het traditionele kampeerseizoen. De verhuurformules op campings zijn voor veel toeristen betaalbaarder dan een appartement huren of op hotel gaan. Maar ook de grotere sociale verbondenheid en de kindvriendelijke omgeving doen mensen voor een camping kiezen.

Vandaag telt de kust een 100-tal kampeerbedrijven, goed voor bijna 4.750.000 overnachtingen en een omzet van 200 miljoen euro per jaar.

Camping 35 in opstand

het verhaal van campingkind Annie Ackx

Louis De Plancke is kolenhandelaar in Blankenberge. Maar in de zomer hebben de mensen geen kolen nodig. Louis komt op het idee om een camping te beginnen. Vlak na de oorlog, in 1949, huurt hij vlakbij het strand een stuk grond van de gebroeders De Soete. Zijn dochter Georgette en haar man Edmond De Graeve, die ook mee helpt in de kolenhandel, baten de camping uit. Die is open vanaf Pasen tot na de bloemenstoet.

Er komen veel mensen met kinderen naar de camping. Veelal gewone werkmensen uit Gent, Brussel of Antwerpen. In de beginjaren betalen de kampeeders niet voor hun plekje op de camping. Louis en Georgette leven van de inkomsten van de kantine. Daar zijn ook 'de bureau' en het winkeltje ondergebracht. "Als je binnenkwam, zat daar mijn tante Georgette die de inschrijvingen deed. Ze noteerde de gegevens van de kampeeders in een groot boek. De politie kwam dat elke dag ophalen", vertelt Annie Ackx.

De zus van Annies grootmoeder heeft een kruidenierszaakje en houdt een frietkotje open op de camping. 's Middags schuiven de kampeeders aan met hun kasserollen. "Voor vijf man frieten alsjeblieft", klinkt het. Je kan er wat tartaar of mayonaise verkrijgen, en een hardgekookt ei of ingelegde mosseltjes.

De inschrijvingen moesten op elke camping in het inschrijvingsboek genoteerd worden.

Annie is als kind vaak op de camping. "Mijn vader was visser en dus vaak weg op zee. Daarom woonden wij met mijn mama bij mijn grootouders. Mama deed het huishouden en maakte eten voor zestien man. Voor ons, voor de kinderen van haar zus én voor de jobstudenten die op de camping werkten. Mijn zus en ik brachten het warme eten met onze fiets naar de camping."

BOTSING MET COLA

De kinderen helpen soms mee. Ze vullen de schappen met conserven en snoepgoed en bedienen af en toe een klant. "Een klant bestelde eens een flesje cola. Mijn nicht rende naar achter om een flesje uit de berging te halen en ik greep snel een fles uit de koelbak onder de toog. Ik pakte het flesje aan de kop vast en op dat moment kwam mijn nicht met haar flesje aangelopen. Ze liep tegen mijn arm, het flesje viel en spatte open. Ik heb nog altijd een litteken op mijn been; een souvenir aan dat voorval."

CAMPINGFAMILIE VALT UIT ELKAAR

Annie is tien jaar als Camping 35 plaats moet maken voor de kustbaan en onteigend wordt. Dat gaat niet zonder slag of stoot. "De grote familie van Camping 35 in opstand", kopt Vooruit.

Maar de talloze brieven naar de stad, de minister van verkeerswezen, de minister van toerisme en de provinciegouverneur baten niet. Eind augustus 1969 moeten de tenten en caravans definitief verdwijnen. Caravans rijden een voor een weg, naar Wenduine, naar Zeebrugge of Middelkerke. De campingfamilie valt uit elkaar. Annies grootvader staat er terneergeslagen bij.

Frans en Martha, twee vaste klanten van Camping 35, hadden nog maar net een nieuwe caravan gekocht. Omwille van hun zwakke gezondheid mogen ze van Annies mama de caravan in de tuin stationeren. En zo wonen zij nog jaren bij Annie in de tuin.

"Waarschijnlijk zouden we een heel ander leven hebben geleid, hadden we allemaal op de camping gewerkt. Maar ja, we zijn er ook geraakt, op een andere manier."

Camping 35 van Louis De Plancke moet als een van de eerste Blankenbergse kampeerterrainen verdwijnen, maar het is niet de enige.

Eind 1972 verstrijken de vergunningen van enkele campings in het Oostkwartier en er worden geen vergunningen meer afgeleverd zolang "de uitvoering der urbanisatiewerken" niet is gebeurd. Verschillende kampeerders weigeren echter de campings te verlaten.

Onder grote mediabelangstelling ontruimen de gemeentediensten in 1973 de kampeerterrainen van Camping 29, Korenbloem, Ponderosa en Zeegeruis.

Is dat een kaartje voor mij of niet?

Collectie Roland De Block

Achter het kantinevenster van Camping 35 hangen allemaal postkaarten met wasspelden aan een draad. Die kaartjes zijn naar kampeerders gestuurd. Elke dag komen ze kijken: "Is dat een kaartje voor mij?".

De klanten brachten hun eigen glas mee en goten hun drankje er zelf in.

Collectie Roland De Block

De toog van Camping 35 met daarachter allerlei etenswaren: conserven, een salami'tje, een blokje kaas, wat gedroogde vis en pakjes sigaretten. Geen echt uitgebreid aanbod. Elke dag levert de bakker broden, pistolets en, op zondag, koeken. De klanten kunnen vlees bestellen dat de beenhouwer de dag erop levert. Op de toog liggen soms boules de Berlin van Hugo.

Jobstudent Roland De Block, die van zijn 14 tot 18 jaar op Camping 35 werkt, overhandigt een klant een kratje met zes flesjes bier. In 't seizoen voert de brouwer elke dag een vrachtwagen bier aan naar de camping. Maar in de kantine mag geen bier worden getapt. De klanten kopen dus flesjes bier en frisdrank in het winkeltje, brengen hun eigen glas mee en schenken hun drankje zelf in.

Collectie Roland De Block

Kamperen onder de watertoren

"Ons gezin was dol op uitstappen naar zee en dan vooral in de vakantie. Vader reed de bestelwagen tot vlak naast de watertoren boven op de duinen van Wenduine. Daar bleven we dan voor het weekend. Moeder, vader en de twee jongsten sliepen in de laadbak. De drie oudere kinderen sloegen een tent uit de legerstock op naast het voertuig. Twee dagen ravotten in de duinen en op het strand. Om nooit te vergeten."

– Ignace Vanden Bulcke (jaren 40) –

Collectie Ignace Vanden Bulcke

Collectie Freddy Courtens

Confituurpot

"De échte campeur maakte voor zijn tent een putje in de grond en verstopte daarin de eerste lege confituurpot. In die pot zat enkel het geld dat hij nodig had om terug thuis te geraken. De rest van het geld – toen bestonden nog geen betaalkaarten! – mocht opgedaan worden."

– Paul Top –

Koeien maken plaats op Camping Ter Duinen

het verhaal van campinguitbater Raymond Sansens

Camping Ter Duinen in De Haan wordt uitgebaat door de derde generatie Sansens. Het verhaal start bij Maurice Sansens, de oom van Raymond Sansens. Maurice start al voor de Tweede Wereldoorlog camping Duinzicht in De Haan. Hij sneuvelt echter in de oorlog.

De vader van Raymond begint in 1946 ook een camping op zijn boerderij. Die stelt in het begin niet veel voor: vier of vijf tentjes mogen 's zomers voor 5 frank op het plekje voor de boerderij staan. "Wanneer er wat meer volk toekwam, moesten wij onze

koeien versteken naar een andere weide. Dan schepten we de koeienstront op en strooiden er wat zand over om de weide kampeerklaar te maken."

WINKELTJE OP DE STOOFF

In de boerderij is er een klein 'winkelkje'. "Onze 'koopwaren' werden uitgestald in de living, op de Leuvense stoof die in de zomer natuurlijk niet gebruikt werd. We boden melk, eieren, zelfgekweekte aardappelen, wat snoep en koeken aan. Wanneer iemand om een krop sla vroeg, kregen wij als kind de opdracht om snel naar het dorp te rijden om dat te gaan halen. Dat was de service. Kwam er een half uur later iemand een kilo tomaten vragen: "Hup, rijd eens om een kilo tomaten!".

In 1958, het jaar van de Expo, breekt volgens Raymond het kampeertoerisme aan de kust echt helemaal door. In dat jaar bouwen zijn ouders bij de camping een cafetaria met plaats voor 100 mensen. "De sfeer was in die tijd enorm. De mensen hadden toen nog geen elektriciteit aan hun kampeerplaats en dus kwam iedereen naar de cafetaria om bijvoorbeeld naar de koers te kijken. De Tour de France, met Eddy Merckx, dat was ongelofelijk."

Ik heb het niet gedaan!!

"Ik kampeer al 65 jaar op Camping Ter Duinen en het is hier altijd goed geweest, één groot feest. De volwassenen gedroegen zich vroeger ook meer als kinderen. Dan gooiden mijn vader en andere kampeerders emmers water over elkaars caravan."

- Marie-Claire Pimpurniaux -

"Op 15 augustus hielden we traditioneel een groot verjaardagsfeest voor mijn vader en twee andere kampeerders. Er werd accordeon en gitaar gespeeld. Onze Duitse burens brachten zelfs een klein orkestje mee. Er deden wel meer dan 50 feestvierders mee. Dan zongen we de hele dag door. En mama maakte een heel babybadje vol sangria klaar, zodat we zeker genoeg te drinken hadden!"

- Marie-Claire Pimpurniaux -

?

Babybadje sangria

De kampeerwinkel

Gasbonbonnetjes

Piketten

Drank in glazen flesjes

Conserven

Charcuterie in kleine potjes

Speelgoed

Brood en pistolets

Kranten

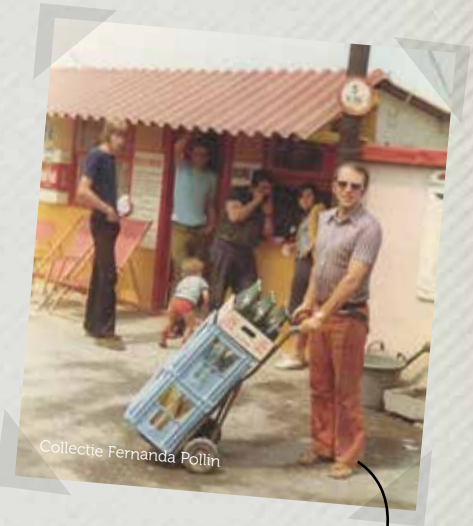
Sigaretten

"Vroeger hadden de mensen geen frigo in hun tent of caravan. Ze moesten dus veel op de camping kopen. De mobilhomes die nu naar de kust komen, zijn volgeladen met eten. Ze hebben alles mee, tot de patatten toe."

- Maryline Popelier (Camping Jamboree) -

Collectie Bloes-Constandt

Collectie Fernanda Pollin

*Vroeger kochten kampeers
veel in de campingwinkel.*

Ambiance op de Cristal

het verhaal van Lisette Houthoofd en dochter Ann Coulier

Camping Cristal Palace begint in de jaren twintig als een houten barak in de duinen van Lombardsijde. Elk jaar, met Pasen, brengt de 'kolenmarchang' de barak met paard en kar naar het strand. In oktober wordt de hele handel weer afgebroken voor het stormseizoen. In de barak zijn drank en frietjes te verkrijgen. Af en toe slaan wildkampeerders hun tent op naast de barak. Zij betalen niet voor hun kampeerplek. Ze zijn wel verplicht om alles wat ze meebrengen ook weer mee te nemen.

DRINKGELD IN HET GELDZAKJE

Lisette Houthoofd woont in de Ardennen, in een gezin van dertien kinderen. Als zestienjarig meisje komt ze met de trein en tram naar Lombardsijde om te helpen in de barak. Zo verdient ze geld voor het gezin. "Ik werd heel goed betaald door mijn tante en mijn nonkel, want ik was een werker. Maar het drinkgeld dat ik verdiende, oversteeg mijn wedde. Zag ik bijvoorbeeld vanachter de toog een mevrouw met een hondje afkomen, dan kwam ik al afgelopen met een potje water voordat ze de ingang bereikt had. Dat was direct 20 frank in de pocket! Na zes maanden werken, had ik zo'n 60.000 frank verdiend. Dat geld ging in een geldzakje dat mijn oma voor mij had genaaid. Ik kon het rond mijn nek doen met een lint. Ik stopte het zakje met geld onder mijn kleren en keerde zo met de tram en trein terug naar de Ardennen."

Lisette trouwt in 1954 met de zoon van haar tante en samen bouwen zij de camping verder uit. Het begint met 4 chaletjes en wat kampeerplekken, maar eindigt met 48 chalets en een tent op elk mogelijk stukje duin. Zelfs de oorlogsbunkers doen dienst als bergruimte voor strandstoelen en parasols. "Je kon bij ons kamperen voor 20 frank per persoon. Daar kwam dan 5 frank bij voor de hond, 5 frank voor een kind en later ook 5 frank voor elektriciteit."

CAMPING VOOR IEDEREEN

Lisettes man vindt het belangrijk om de goedkoopste camping van de kust te zijn. Hij wil dat ook de laagste sociale klassen er op vakantie kunnen komen. Dochter Ann Coulier vertelt: "Als wij durfden te spreken van prijsverhogingen, was het precies een vloek die we uitspraken. Mijn vader wou daar niets van weten. Het geld dat de mensen over hadden, moesten ze kunnen spenderen in de kantine, vond hij."

Geld van activiteiten wordt ook weer in de kampeerders geïnvesteerd. Met de inkomsten van de wekelijkse eendentiercé wordt speelgoed gekocht dat kinderen als prijs krijgen bij de strandspelen. "Eén keer per week reed de man die bij ons frieten bakte naar ons thuis. Hij ving daar alle eenden van het erf en bracht die naar de camping. De eenden kregen een nummertje

rond hun nek. De mensen gingen allemaal naast elkaar staan en vormden een haag. Dan werden de eenden losgelaten om te racen. De eend die als eerste over de eindmeet kwam, had gewonnen. Als er bijvoorbeeld 5000 frank in de kassa zat, dan ging er 2000 frank naar de winnaar, 500 naar de tweede en de derde. De rest ging in de kas van de strandspelen. Het was nooit bedoeld om er winst uit te slaan, maar enkel om de mensen te amuseren, zodat ze het goed zouden hebben bij ons. Wij waren echt een familiecamping.”

Collectie Ann Coulier

Strandspelen voor kinderen met prijzen die bekostigd worden met geld van de eendentiercé.

Collectie Ann Coulier

Collectie Bloes-Constant

Mijn wereldreis

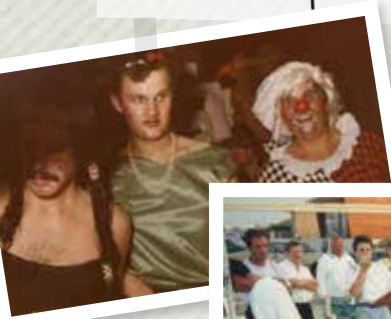
Ik zag groen beboste bergen,
 Mensen beneden liken dwergen.
 Ik zag torenhoge rotsen
 Waartegen wilde gohou blitsen.
 Ik zag schitterende watervallen,
 Sternes, meeuwen, een paar ratten.
 Ik zag veel aardse paradijzen,
 Hoze bouwsels, ook paleizen.
 Ik zag parken, zoo's voor groot en klein,
 Te veel, te schoon om waar te zijn!
 Ik zag heel veel volk van alle rassen,
 Van alle standen, alle klassen.
 Ik zag 's avonds 't zonnetje ondergaan
 Een kusje geven aan de oceaan
 Ik denk dan aan mijn dorpje klein,
 Hoe zeelig het is om daar te zijn...
 Ik Ben moe verteld, ik ga naar mijn kooi,
 Al is Gods wereld nog zo mooi
 En ik droom dan weer van onze plas,
 Van 't strand en van Gustaf Palace
 De lieve mensen die er komen,
 Van Lombardsyde wil ik blijven dromen!

Jerome Coulier, de man van Lisette, kon op wereldreis maar aan één iets denken: zijn geliefde Cristal Palace.

Activiteitenkalender

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
11.00 uur Fortenwedstrijd	12 uur Spaghetti-wedstrijd (zonder handen)	10 uur Zaklopen & volksspelen	11 uur Verkleedpartij	11 uur Eendentiercé t.v.v. de prijzen voor kinderspelen	14 uur Rommelmart	10.00 uur Misviering
16 uur Verkiezing Miss Plage	14 uur Kinderspelen op het strand	15 uur Kampioenschap bloedworst eten (zonder handen)	14 uur Manillentaarting 20 uur Hawaïaanse avond	16 uur Verkiezing Liefste oma en opa	15 uur Fancyfair 20 uur Playbackshow	15 uur Dansnamiddag

foto's: collectie Ann Coulter

"Zestig jaar geleden kwamen we met een grote tent naar de camping. De tent bleef van Pasen tot eind september op de camping staan. Ook ons gasvuur, onze stoelen en luchtmatrassen lieten we achter. We namen na het weekend enkel wat kleren en resten eten terug mee naar huis. Na vijf jaar hebben we onze trekker gekocht."

- Augusta Neetens (over Camping Noordzee) -

Zeventien frank

het verhaal van slagersdochter Katrien Vervaele

"Toen mijn vader in 1954 zijn slagerij opende, had het toerisme een ander gezicht gekregen. Iedereen kon zich een vakantie aan de kust permitteren. Dat kwam door de congé payé. Die maakte het financieel voor iedereen mogelijk om minstens één keer per jaar op reis te gaan. De mentaliteit wijzigde ook: de vakantie hoorde er vanaf nu helemaal bij."

In die tijd is onze kust een geëerde bestemming. Niet zozeer voor dagjestoerisme, zeker niet in De Haan. Neen, mensen huren er liever een appartement, villaatje of kamer bij particulieren. Ze komen voor minstens veertien dagen of een maand. Ze huren ook de houten huisjes op een van de grote campings in De Haan, aan de Driftweg naar Wenduine toe. Het is een perfecte locatie. Even de duinbosjes door en daar zijn de duinen met daarachter de zee.

Typisch voor de jaren zestig is dat sommige commerçanten aan huis leveren, zowel aan hotels, villa's, als aan kampeerders. "Mijn vader deed rond een uur of zes de toer van de huisjes op de campings om te vragen of ze iets nodig hadden. Op een klein carnetje noteerde hij de 'commanden'. Zo bijvoorbeeld: - 2 koteletten, 150 g salami > 11
- 1/4 kilo gehakt > 17

Het cijfer achter de bestelling duidde op het nummer van het huisje.

Collectie Katrien Vervaele

*Katrien bracht de
'commanden' rond van
haar vaders slagerij.*

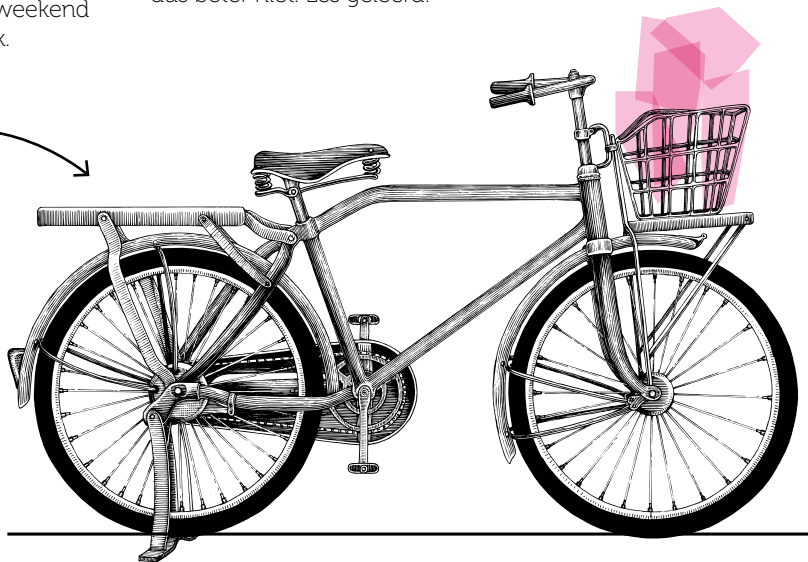
Collectie Katrien Vervaele

De volgende dag werden die bestellingen klaargemaakt en ingepakt in een vel wit en daarrond een vel roze papier. Hij schreef het nummer van het huisje én het af te rekenen bedrag op dat buitenste vuilroze blad. 's Ochtends vroeg leverde onze 'gast' de bestellingen af, voor de mensen naar het strand of de duinen gingen.

De huisjes afgaan, was dikwijls een taak voor de jobstudent, 'de gast'. Meestal was dat een jongen uit het binnenland die ook voor slager studeerde. Maar, wanneer die jongen een weekend of een paar dagen naar huis keerde, werd dat mijn taak.

Meestal kreeg ik bij de levering dan een centje drinkgeld. Een frank of een halve frank was dat en zo spaarde ik op een paar dagen eens zeventien frank. Zeventien frank! Dat was een heel bedrag voor een meisje van twaalf. Die schat hield ik bij in het zakje van mijn short. Ik hoorde het rinkelen bij elke stap. Maar tegen de avond was ik mijn centen al kwijt. Ik deed in die tijd namelijk niets liever dan koprollen, op mijn handen staan en overal opspringen. En met een schat in je broekzak, doe je dat dus beter niet. Les geleerd!"

"Ik was toen nog maar een jaar of twaalf, maar blijkbaar niet te klein of te jong om te rijden op die grote, zware, zwarte mannenfiets met voorop de grote rieten mand met vlees en charcuterie."

Namen van campings

Waar 'Camping Noordzee', 'Camping Ter Duinen' en 'Camping Duinzicht' de mosterd haalden voor hun naam is duidelijk, maar achter sommige campingnamen schuilt een bijzonder verhaal ...

Camping Cristal Palace (Lombardsijde)

Collectie Ann Coulter

Eerst heet de barak – de voorloper van de camping – 'A la renaissance', maar een Engelse klant vindt dat geen mooie naam. Hij vertelt dat er in Engeland ook zo'n barak staat die 'The Chrystal Palace' heet. De tante van Lisette Houthoofd houdt wel van die naam en de Cristal Palace is geboren.

Camping Jamboree (Blankenberge)

Collectie Stadsarchief De Borne-Blankenberge

De naam 'Jamboree' is niet alleen herkenbaar in alle talen, het verwijst ook naar de scouts. Het scoutisme speelt trouwens een grote rol in de verspreiding het fenomeen 'kamperen' op het continent.

Camping Petit Bruxelles (Raversijde)

Juffrouw Juchtmans opent in 1953 Camping Petit Bruxelles in Raversijde (dat tot 1971 bij Middelkerke hoort). Met die naam hoopt ze vast en zeker de vele Brusselaars aan te trekken die aan de kust komen kamperen.

Camping Hippodroom (Bredene)

Deze camping heet oorspronkelijk gewoon Camping 12. Maar hij wordt herdoopt tot Camping Hippodroom omdat de paardenrenbaan vlakbij ligt. En ook alle straten rond de renbaan verwijzen ernaar, bijvoorbeeld Derbylaan of Koerslaan. Het café van de camping gooit beide namen samen: Café Hippo 12.

Camping 29 (Blankenberge)

Collectie Stadsarchief-De Benne Blankenberge

Net als in Bredene, kent de stad alle campings in Blankenberge een nummer toe. Sommige campingsuitbaters zoeken het niet ver en verwerken dat nummer in de naam.

Collectie Bloes-Constandt

Camping Ever Green (Westende)

Op Camping Ever Green in Westende vind je geen campingwinkeltje, kantine of bar. Norman Vanexem en Suzanne Legein doen dat bewust: hun camping moet een stukje paradijs zijn waar klanten genieten van een groene en rustige omgeving.

Collectie Erwin Mahieu

Camping Prins Filips (Bredene)

In 1960, het geboortjaar van onze koning (toen nog prins) wordt ook deze camping opgericht. Een naam was snel gevonden.

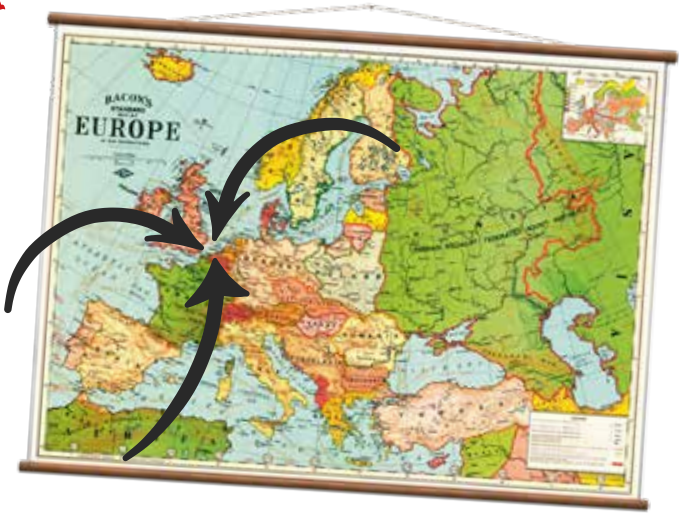

Alle wegen leiden naar onze kust

Op de camping ontmoet je mensen van overal. Dat maakt van kamperen de sympathiekste manier van reizen...

"Ik ben overal geweest: Amerika, China, Spanje ... maar mijn beste vakanties heb ik hier aan de kust beleefd. Ik bracht hier mijn hele jeugd door, met kinderen van alle origines en horizons. Sommigen hadden veel, anderen weinig geld. Ik ontmoette Spanjaarden, Italianen, Duitsers en zelfs Russen. Ik was dan wel op vakantie in eigen land, ik maakte toch kennis met allerlei culturen."

- Marie-Claire Pimpurniaux (over Camping Ter Duinen) -

"Bij ons op de camping kwamen alle nationaliteiten. Veel Duitsers. En mensen uit het noorden, op doortocht naar de warmte, zoals de trekvogels. Noren, Finnen, Zweden die één nacht bij ons sliepen.

Het clientèle dat langer op de camping bleef, bestond vooral uit Hollanders. Vèél Hollanders. Ze leken zichzelf wel te klonen in de jaren 70-80. We plaatsten ze niet te dicht bij elkaar, want dan maakten ze te veel kabaal."

- Maryline Popelier (Camping Jamboree) -

"Walen zijn echte levensgenieters. Als een Vlaming toekomt op de camping brengt hij eerst mooi zijn chaletje in orde. Een Waal niet, die drinkt er eerst ééntje en trekt 's avonds in de chalet, in de staat waarin die is."

- Pascal Zwaenepoel
(Camping Hippodroom) -

"Er was een verschil tussen de vakantie van Vlamingen en Walen. Vlamingen zorgden dat er na de vakantie nog wat geld overbleef. Onze Franssprekende landgenoten arriveerden, installeerden zich en lieten butaangas brengen om te koken. Na de vakantie werd het statiegeld van de lege flessen gebruikt om het treinticket te kopen en het saldo van het vakantiegeld werd gebruikt voor een laatste feestje. Tot alles op was, tot op de laatste frank, toen nog."

- Viviane Huygebaert (Camping 24) -

↖
Campinguitbaters zijn het er unaniem over eens: de Walen zijn de beste klanten!

~~~~~
"Er zaten hier mensen van over heel België: Ciney, Aalst, Brussel... alle plaatsen waren vertegenwoordigd. Je had ook verschillende 'bendes' op de camping: de bende van vooraan, de bende van achteraan... De mensen kliekten samen volgens hun regio. Maar je leerde elkaar ook echt kennen. Je kwam hier toe, zei goeiedag, vroeg vanwaar de anderen waren en maakte zo nieuwe vrienden!"

Augusta Neetens
(over Camping Noordzee)

Collectie Marie-Claire Pimpurniaux

Collectie Kampeerverblijfpark Noordzee

Collectie Bloes-Constandt

Van tuinbouwer tot campinguitbater

het verhaal van campingstrijder Edgard Vileyn

"Mijn grootvader kwam begin jaren 60 met het idee om een camping te beginnen. Hij had op dat moment een tuinbouwbedrijf in Raversijde vlak naast een camping. In een zekere zomer stond die camping zo vol dat enkele mensen kwamen vragen : "Monsieur, est-ce qu'on peut mettre notre tente là derrière, parce que, bon, il n'y pas de cultivation là."

En zo zetten de eerste kampeerdere hun tent neer op een stukje braakliggende grond van mijn grootvader. In 1962 zijn mijn mama, mijn tante en oom officieel met de camping begonnen en tegen het jaar 1970 was het hele tuinbouwbedrijf omgebouwd tot een kampeerterrein."

In 1962 is Edgard 13 jaar en zelfs op die leeftijd heeft hij al verantwoordelijkheden op de camping. Hij ontvangt de klanten, wijst de kampeerplekken aan en regelt in 'den bureau' de in- en uitschrijvingen. "Dan kwam mijn tante of mama eens om het hoekje kijken of er geen jonge meisjes bij mij op bureau zaten."

"In het begin kon ik twee woorden Engels: 'Passport please'. In die tijd stond 85 procent van de camping immers vol Engelsen en hun befaamde 'bedfords'. Ze kwamen vanuit Dover met de boot naar Oostende en verbleven één of twee nachten

op de camping, als tussenstop naar Duitsland, Zwitsersland en Italië. Op de terugweg sliepen ze nog eens een nacht bij ons. Camping Ramon was het begin en het einde van hun vakantie."

Vanaf de jaren 70 komen er steeds meer en steeds grotere caravans naar de camping. Tegen het midden van de jaren zeventig staat het grootste deel van de camping vol met residentiële caravans. Voor meer dan de helft zijn het Walen en Fransen. Daarnaast natuurlijk ook heel wat Vlamingen, een paar Luxemburgers en enkele Duitsers.

EEN DORP VOL AMBIANCE

"Met de Walen was het altijd ambiance. Ik organiseerde pizza-avonden, paella-avonden, gemaskerde bals, een varkentje aan 't spit. We waren één grote familie. Je kunt dat niet vergelijken met grote campings met 300 à 500 plaatsen. Dat waren kleine steden. Wij waren een dorp, en in een dorp kent iedereen elkaar."

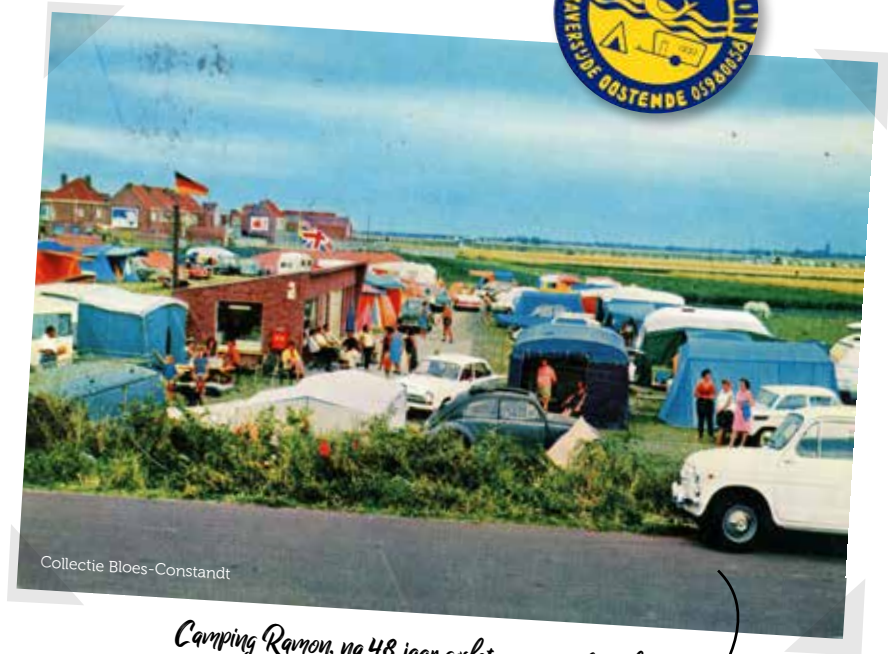
Bovendien leeft heel Raversijde mee met de campings. De bakker, de slager, de cafeetjes en de restaurantjes. Elke dag bestelt Camping Ramon honderden pistolets en broden bij de bakker. De beenhouwer doet dagelijks zijn ronde op de

camping om bestellingen op te nemen. Er gaat zelfs iemand rond met fruit en koeken.

Camping Ramon is ideaal gelegen: in vogelvlucht zo'n honderd meter van het strand, voor het grootste stuk ten noorden van de Duinenstraat. Maar die ligging betekent ook het einde van de camping.

"Wat hebben ze in een of ander bureautje in Brussel gedaan? Ze hebben de landkaart genomen en zijn beginnen kleuren. Alles ten noorden van de Duinenstraat werd ingekleurd als natuurgebied. En inderdaad, de duinengordel lag ten noorden van de Duinenstraat, maar die straat maakt een knik landinwaarts, en daarachter lag onze camping. Dus niet in duinengebied, maar helaas wel aan de verkeerde kant van de Duinenstraat."

"In 1994 deed ik heel wat investeringen om te voldoen aan de nieuwe kampeerwet: nieuwe asfaltwegen, riolering, verlichting, elektriciteit ... Pas daarna kon ik een vergunning aanvragen, maar die heb ik van de stad Oostende nooit gekregen. Het kostte mij tien jaar rechtbank om nog open te blijven na het sluitingsbevel, maar in 2010, na 48 jaar Camping Ramon, was het definitief gedaan."

Kind zijn op de camping

"In de winter moesten wij helpen bij de opkuis van de camping. Mijn oudste broer reed met de motoculteur langs de camping en wij liepen er met twee kinderen naast. Eerst een toer om de steenbrokken en glasscherven op te halen, dan een toer om de achtergebleven piketten op te halen. Die verkocht mijn vader tijdens 't seizoen opnieuw. En tenslotte nog een ronde voor de loden bolletjes die tijdens de oorlog in het zand terecht gekomen waren. We verkochten die bolletjes voor wat drinkgeld."

– Ann Coulier (Camping Cristal Palace) –

Collectie Gemeente De Haan

Kind zijn op de camping

"We moesten al de glazen flesjes in bakken triëren. Als we wat ouder waren, schoven we op naar de achterkeuken om frieten te bakken. En als je promoveerde, mocht je schotels wassen. Mosselpotten kuisen en vispannen uitwassen, hard labeur."

– Ann Coulier (Camping Cristal Palace) –

"Ik ging als kind rond op de camping en noteerde hoeveel pistolets, boterkoeken, sandwiches en kramiek de mensen voor de zondag nodig hadden. De lokale bakker bracht op zondagochtend de bestelling."

– Raymond Sansens (Camping Ter Duinen) –

Collectie Bloes-Constandt

Collectie Bloes-Constandt

Kind zijn op de camping

"Vlak na mijn geboorte kon ik niet huilen omdat ik iets aan mijn longen had. De dokter zei: 'Je moet er veel mee naar zee gaan.' Daarom trok mijn grootvader elk weekend met mij naar zee. Hij huurde links of rechts iets. Maar op een keer kreeg hij een idee: 'Godverdikke, ik koop een stacaravan in Westende, op de Cristal Palace.' De caravan werd geplaatst in 1975. Dat was een plechtig moment. Mijn ouders en ik waren er ook bij. We stapten allemaal de caravan in. Eerst bekeken we het salonnetje en de eethoek. Dan schoven we door naar de andere kant om de slaapkamers en het toilet te bekijken. Maar de caravan stond nog niet vast, en doordat wij allemaal naar voren gingen, kipte hij om. Ik hoor mijn grootmoeder met haar armen in de lucht nog roepen 'Aaah, de wereld vergaat!' En mijn grootvader en pa vloeken voor honderdduizend. Een prachtig moment."

– Jo Vandenbulcke (over Camping Cristal Palace –

Collectie Ann Coulier

Aaah, de wereld vergaat!

OEI!

Buffalo Bill op Camping 24

het verhaal van jobstudent Viviane Huygebaert

"Ik was vijftien toen ik voor het eerst bij mijn tante op de camping ging werken. Ik ging in de paasvakantie om te proeven en in de zomervakantie voor echt. Ik werkte in de kantine, de campingwinkel naast het onthaal op het gelijkvloers.

In de winkel verkocht men toen, eind jaren 60, alles: groenten, fruit en lacterie. Charcuterie, brood en patisserie. Conserven en confituren. Drank natuurlijk: water, limonade, bier en wijn. Maar ook schoonmaakproducten, schoenpoets, naaigerief, knutselgerief enzovoort. Iets als yoghurt was toen nog vrij nieuw en werd sterk gepromoot, niet alleen bij de strandspelen maar ook op de campings. Er werd een standje voor de winkel geplaatst en de klanten mochten proeven van de vele nieuwe smaken: natuur, vanille, aardbei en banaan!

Brood werd iedere dag vers geleverd door de plaatselijke bakker. Soms kwamen er onverwacht meer kampeerders. Dan belden we de bakker en bracht hij extra brood. Regende het en wilde iedereen een taart? Dan voerde de bakker meer taarten aan. Zo ging dat.

PORTATIEF EN AMUSEMENT

Vakantiegangers brachten een radio mee, een portatief! Een enkeling had een televisie met een antenne. Op een camping wordt sowieso meer buiten geleefd en is er meer contact tussen de mensen, en ook vaak amusement. De kampeerders organiseerden feestjes, verkleedden zich en zongen samen. Muzikanten vroegen om te mogen optreden, een circus presenteerde zijn bijzondere nummers en ook Buffalo Bill was een vaste waarde. Op een goeie dag kwam hij weer op de camping. Er verzamelde zich direct een menigte vakantiegangers rond de man met zijn zwaarden, messen en vuurpijlen. Ik kon ook even mijn plaatsje in de winkel verlaten om naar zijn kunsten te kijken. Buffalo Bill nodigde iemand uit om samen met hem een stunt te doen. Hij zou messen gooien naar de vrijwilliger die voor een paneel moest staan. Messen van kop tot teen. Het bleef stil.

*“Eén voor één gooide hij de messen.
Ik voelde de lucht verplaatsen, hoorde
het mes in het hout klieven.”*

Viviane werd Mireille genoemd omdat ze dezelfde coupe had als Mireille Mathieu.

ALLEZ MIREILLE!

Ik werd Mireille genoemd omdat mijn haarcoupe leek op die van Mireille Mathieu, op dat moment een succesvolle zangeres. De man die mijn naam riep, kreeg bijval en nog meer mensen scandeerden mijn naam. Ik aarzelde, was wat verlegen. Maar toen stelde iemand: ‘Je bent toch niet bang zeker?’

Zonder vrees stapte ik onder groot applaus naar de messengooier. Het paneel helde iets achterover. Buffalo Bill testte: hij gooide, maar gooide niet. Ik bewoog niet. Eén voor één gooide hij de messen. Ik voelde de lucht verplaatsen, hoorde het mes in het hout klieven. Het ging snel, het was muisstil maar na het laatste mes barstte het applaus los, oorverdovend.

Later danste ik naar huis. Uitgelaten vertelde ik mijn avontuur. Mijn ouders schrokken zich een ongeluk, ze werden woedend. Hoe kon ik zo stom zijn, zo onvoorzichtig? Pats! Maar in de winkel genoot ik stilletjes van mijn roem.”

Communicatie op de camping

Voordat het tijdperk van de gsm's en smartphones aanbrak, communiceerden kampeerders met het thuisfront per brief of via de campingtelefoon.

"Als er iemand naar de camping belde om een kampeerder te bereiken, lieten wij de telefoonlijn openliggen en gingen die mensen snel gaan halen in hun caravan. Later werd dat omgeroepen via de haute-parleur: 'Standplaats 150, mevrouw Driesens wordt aan de telefoon gevraagd.' Op een dag belde de bakker van Lombardsijde, meneer Kemel, om te vragen hoeveel brood hij de volgende dag moest leveren. Een verstrooide jobstudent riep via de haute-parleur uit: 'De familie Kemel moet naar de telefoon komen.' Die bakker van Lombardsijde hoorde tot in Lombardsijde-Dorp dat hij aan de telefoon gevraagd werd. Dat waren hilarische situaties.

Ook de activiteiten riepen we via de haute-parleur om: 'Deze namiddag strandspelen om 14 uur.' Als de wind op een bepaalde manier zat, kon je die boodschap tot in het dorp horen, en dan kwamen heel wat dorpskinderen meespelen."

- Ann Coulier (Camping Cristal Palace) -

Groetjes!

Collectie Gemeente De Haan

Truiken van de foor

"Tegen een uur of vijf begon ik een kilo ajuinen te kuisen en te bakken. Dan opende ik de deuren van mijn keuken en zette ik de ventilator aan. De geur verspreidde zich over de hele camping, tot op het strand beneden. Zo kregen de mensen goesting in frieten. Je had moeten zien hoeveel ik verkocht!"

*- Lisette Houthoofd
(Camping Cristal Palace) -*

Het centrum van Westende

het verhaal van campinguitbater Jan Vlamynck

De vader van Jan Vlamynck is onderwijzer-schooldirecteur in Wielsbeke. 's Zomers gaat het gezin kamperen met de tent, eerst naar Frankrijk in 1967. Het volgende jaar naar Italië en nog een jaar later naar Spanje.

"Mijn vader had een paar woorden Spaans geleerd. 'Ja maar', onderbrak de uitbater van de camping hem, 'zeg het maar in het Nederlands hoor!'. De camping werd uitgebaat door Hubert Sap, de secretaris van de Kamer van Koophandel. Een paar dagen later sprak hij mijn vader aan. Hij moest onverwachts naar België en vroeg of hij de bureau wou doen. We zijn dan uiteindelijk zes weken in Spanje gebleven."

NIET ONDER DE DICTATUUR

"Vader had de smaak te pakken en wou zelf een camping beginnen. Maar mijn grootvader, die financieel zou bijspringen, stelde zijn veto: het mocht niet in Spanje, onder de dictatuur van Franco. Dus ging vader dan maar de Belgische kustgemeenten af, van De Panne tot in Westende. De burgemeester van Westende, Julien Soetaert, liet zijn camping over. En zo zijn we in 1970 in Westende begonnen."

Het gezin Vlamynck blijft in Wielsbeke wonen en vader houdt zijn job als onderwijzer-directeur, maar vanaf de paasvakantie komt het gezin elk weekend naar zee om de kampeerders te

ontvangen. De rest van de week houdt campingwachter Marcel Ryckaert een oogje in het zeil. In 1972 laat de vader van Jan een openluchtwembad installeren op de camping. "Het was een schot in de roos. De camping draaide veel beter. Ook de Westendenaars waren welkom."

Eigenlijk is Camping Westende een beetje het centrum van het dorp. Er is een balzaal waar verschillende verenigingen hun feesten houden, er zijn missverkiezingen, mosselsoupers, tombola's ... En er is zelfs een boogschietclub op de camping: liggende wip en staande wip in de zomer.

MOTOR VAN HET DORP

"Ook op economisch vlak was Camping Westende de motor van Westende-Dorp, zeker in de jaren 70. Vierhonderd staanplaatsen, betekent 400 gezinnen en elke dag 400 broodjes bij het ontbijt. De camping ligt middenin het dorp, alles is vlakbij: de kerk, de apotheek, de bakkers, de beenhouwers, noem maar op."

Jan Vlamynck en zijn zoon Bram kijken vooral naar de toekomst, want als ondernemer moet je je voortdurend aanpassen en inspelen op de markt. In 2015 openden ze nog een gloednieuw camperterrein waar mensen met een mobilhome, kampeerwagen of camper in alle luxe kunnen verblijven.

“Ons zwembad was een schot in de roos!”

Luxe

"De mensen die nu een stacaravan bij ons kopen, hebben soms meer luxe dan thuis: drie slaapkamers, dubbel glas, isolatie, een badkamer met alles erop en eraan, internet, kabel-tv, en een staanplaats van 180 m². Je kan dat helemaal niet meer vergelijken met de jaren zestig. Toen hadden de mensen misschien net genoeg stroom om één lampje te laten branden. We werken voor de productie van onze caravans trouwens al sinds de jaren zeventig samen met een leverancier uit Hull. De daken komen uit Zwevezele en de vloerbedekking uit Wielsbeke, maar alles wordt in Hull geassembleerd."

*– Jan Vlamynck
(Camping Westende) –*

Lief en leed

onder kampeerders wordt alles gedeeld

"In 1966 ging ik kamperen op Camping Ponderosa. Op zondag kwam de pastoor naar de camping, hij deed er de mis tussen de caravans. Mijn jongste dochter trok aan het kleed van de pastoor en vroeg een 'bonbon'. Ze wou een hostie hebben."

"Sommige mensen kwamen hun caravan niet uit. Ik kende zelfs twee koppels die, elke keer ze op de camping toekwamen, van partners ruilden! Madam A ging bij meneer B slapen, en meneer A bij madam B."

– Jeanine Claesens (over Camping Ponderosa) –

Op 30 juli 1957, om halfzes 's ochtends, vinden twee wandelaars het lijk van een vrouw op het strand ter hoogte van Camping Cristal Palace. Bij de ontdekking loopt er nog bloed uit haar oren, neus en ogen. Een sjaal is rond haar mond gebonden. Ze werd waarschijnlijk op het hoofd geslagen. Het bleek te gaan om de Oostendse Claudine Vander Vloet, enige dochter van Eduard Vander Vloet en Marcella Cornette. Ze was in 1955 getrouwd met André Sabbe, groothandelaar in vis, maar verliet haar echtgenoot in februari 1957. De moord werd nooit opgelost.

Collectie Ann Coulier

"Er stond een telefoon in de opslagplaats en er werd al eens getelefoneerd door de thuisblijvers.

De kampeerder werd door de micro opgeroepen en de boodschap galmde door de megafoons over de camping: telefoon voor persoon X, telefoon voor persoon Z! En dan werd gewacht tot hij of zij hijgend in de kantine kwam. Naast de vraag of het mooi weer was en of men veel plezier had, kwam er ook wel eens goed of slecht nieuws. Nieuw leven of overlijden, het passeerde hier allemaal."

– Viviane Huygebaert (Camping 24) –

"Ik leerde mijn man kennen op de camping. Hij

was van Rotterdam en kwam vaak kamperen in Blankenberge. Ik woonde in Heist en kwam af en toe naar het cafeetje op de camping. Elke keer hij aan onze kust was, kwam ik op de camping een pintje drinken. Zo hielden we in het begin contact."

– Arlette Liereman –

"In de jaren 80 en 90 waren er manillen- en voetbalwedstrijden waarin de kampeeders van Albatros, Cosmos en Cristal het tegen elkaar opnamen.

Op elke camping werd een ploegje samengesteld. Voor het voetballen hadden we gewoon een bal nodig, en we konden beginnen. Er heerste wel een echte winnaarsmentaliteit, die aangewakkerd werd door de campinguitbaters. Ze beloofden zelfs traktaties als we zouden winnen!"

– Peter Goedertier –

Strijd tegen de natuur

*"Enkele jaren geleden
passeerde hier op de
camping een grote
tornado. Het dak van onze
oude caravan werd eraf
gerukt 'comme une boîte
de conserve."*

*- Jean-Claude Goblet
(Camping Albatros) -*

Collectie Ann Coulier

"Elk jaar namen hevige stormen vier meter duinen met zich mee de zee in. We moesten ons terrein verdedigen, anders spoelde de camping weg. Daarom hebben wij jaren aan een stuk steenbrokken aangevoerd. We deden dat 's nachts, want het was verboden. We waren niet erkend als camping en konden dus geen hulp van de gemeente verwachten. Wisten we van afbraakwerken dan overtuigden we die mensen om hun steenafval naar ons te brengen. We stortten het op het strand om onze 'plateau' terug op te hogen."

– Ann Coulier
(Camping Cristal Palace) –

Collecte Ann Coulter

Strijd tegen de wet

“Je ne veux pas quitter la campe. Si le ministre va essayer quelque chose pour qu'on parte, on va faire un grève de la faim.”

Kampeerder Camping Cosmos
(reportage Isabelle De Brauwer
1997)

“Wij wisten sinds 1970 dat onze camping moest verdwijnen. We konden alles laten regulariseren, maar mijn vader dacht: ‘Ze krijgen ons hier niet weg. We brengen zoveel op voor de gemeente, waarom zouden we ooit wegmooien?’ Die denkfout maakten veel campinguitbaters.

Vanaf de jaren 90 werd het steeds moeilijker. In 1995 raakte alles in een stroomversnelling toen op een zomerdag het noodlot toesloeg. Er spoelde een lijk aan ter hoogte van de camping. Op datzelfde moment vatte een tent vuur. We belden de 100,

maar de brandweerwagens en de ambulance geraakten niet tot op de camping door de massa geparkeerde auto's. Iedereen liep heen en weer met brandblusapparaten. Er zijn geen doden gevallen, maar het had erger kunnen aflopen. Daarna zijn er veel strengere regels vastgelegd. In 2000 hebben we de camping verkocht aan de uitbater van Camping Cosmos die onze camping nog acht jaar kon openhouden.”

– Ann Coulier
(Camping Cristal Palace) –

1968

Zoek de 5 verschillen

In de jaren 60 en 70 reizen de mensen in de zomer twee weken of zelfs een maand naar zee. Nu trekken de bewoners elke vakantie en elk weekend naar de camping, zomer én winter.

Er is wat minder leven in de brouwerij dan in de jaren 60-90. Het aantal activiteiten voor kinderen en volwassenen is verminderd. Daardoor zijn ook de sfeer en de samenhang niet meer te vergelijken met enkele tientallen jaren geleden.

Collectie Bloes Constandt

2019

Kamperen kost vandaag veel meer dan vroeger. Je kampeerplekje is duurder en vooral de uitrusting kost veel geld. Voor een stacaravan of mobilhome tel je tienduizenden euro's neer. Je krijgt er wel heel wat luxe voor in de plaats: stromend water, kabel-tv, vaatwasser en natuurlijk ook 'free wifi'.

De tijd waarin grote gezinnen met de tent naar de Belgische kust op vakantie trekken, is definitief voorbij. De meeste campings zijn bijna volledig residentieel geworden

Je vindt slechts op enkele campings nog een campingwinkeltje. De meeste zijn weggeconcentreerd door supermarkten. Ook de kantine en campingfrituur zijn op heel wat campings verdwenen.

19 Breedene. — Kampeerders in de tent bij Devos

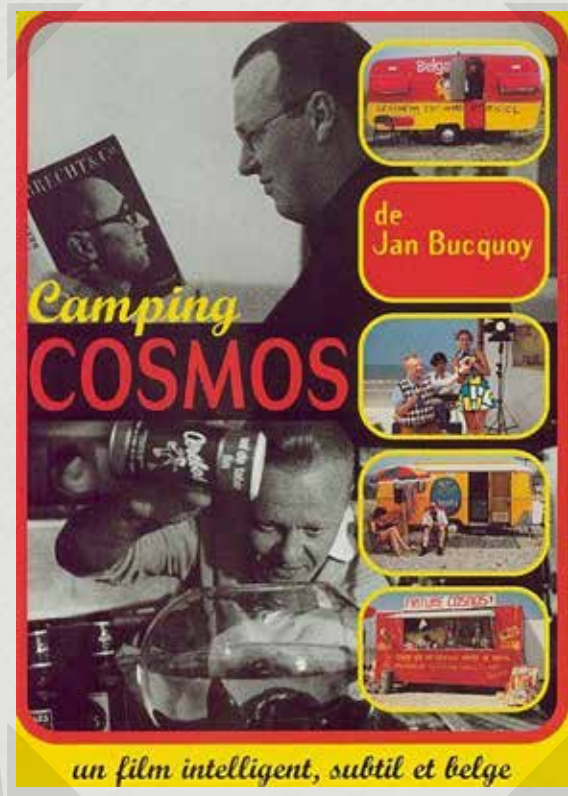
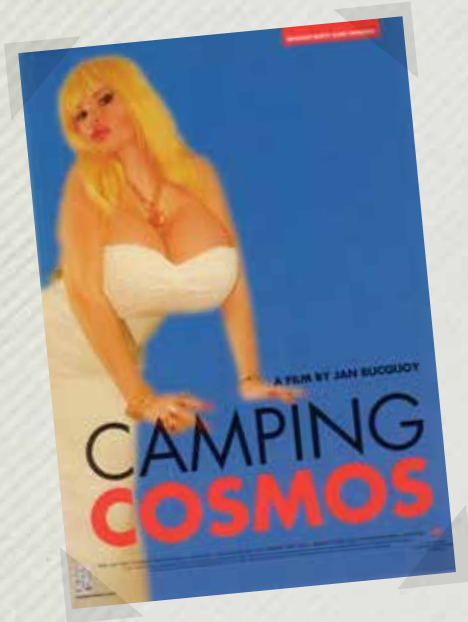
Oproep

Heb jij leuke kampeerherinneringen of zalige kampeerfoto's?

Stuur je verhalen en herinneringen in via
www.kusterfgoed.be/campingkust en laad je foto's op
via www.beeldbankkusterfgoed.be/uploaden.

Vitsmijter

www.imbd.com

Krijg je niet genoeg van de kustcampings? Bekijk dan zeker eens de film 'Camping Cosmos' van cineast Jan Bucquoy. Deze niet onbesproken film, met onder meer Herman Brusselmans, Arno en Lolo Ferrari, werd opgenomen op Camping Cosmos.

Aan het roer van de échte Camping Cosmos stond jarenlang de legendarische figuur Jacques 'Botte' Guilbert. De bijnaam 'Botte' kreeg hij doordat hij altijd zware schoenen droeg. Het verhaal gaat dat hij de banken niet vertrouwde en zijn geld ergens anders bewaarde, bijvoorbeeld onder zijn 'klakke' die hij altijd droeg.

Beknopte bibliografie

Interviews

Ann De Bruyne (28 februari 2019), Maryline Popelier (6 maart 2019), Jan Vlamynck (12 maart 2019), Annie Ackx (13 maart 2019), Jo Vandenbulcke (13 maart 2019), Ann Coulier (2 april 2019), Lisette Houthoofd (2 april 2019), Edgard Vileyn (12 april 2019), Pascal Zwaenepoel (27 april 2019), Raymond Sansens (9 mei 2019), Peter Goedertier (2 juli 2019), Marie-Claire Pimpurniaux (3 juli 2019), Augusta Neetens (4 juli 2019), Jeanine Claesens (5 juli 2019), Arlette Liereman (5 juli 2019).

Correspondentie

Ignace Vanden Bulcke (13 februari 2019), Pia Quackelbeen (15 april 2019), Katrien Vervaele (19 april 2019), Viviane Huygebaert (11 juni 2019), Paul Top (29 juni 2019).

Geschreven bronnen

- Kranten en tijdschriften: La Saison d'Ostende (2/8/1906, 13/7/1913, 8/8/1913, 15/8/1920), Le Carillon (16/11/1909, 13/8/1932), Le Littoral (23/7/1932, 12/5/1934), De Badgast (5/8/1933, 29/9/1934, 29/8/1936), L'Echo d'Ostende (11/4/1920, 28/8/1937), Knack (16/08/2000), Het Laatste Nieuws (26/06/2009), Het Nieuwsblad (22/11/2011) Krant van West-Vlaanderen (26/06/2009, 25/10/2014)
- Robert Boterberge, Van zeebad tot badstad (deel 2). Oorsprong en ontwikkeling van het toerisme in Blankenberge, 2006, 224 p.
- Els en Stefaan Casier, 50 jaar Veld & Duin, 2018, 92 p.
- Marc Constandt, "Hier zet ik mijn tentje neer. Kampeertoerisme aan de kust tussen 1920 en 1970", in: Brood & Rozen, 2011 (2), pp. 42-59.
- Erwin Mahieu, "Geschiedenis van het kampeertoerisme", in: Jaarboek Ter Cuere 2007, Bredene: Heemkring Ter Cuere, 2007, pp. 104-134.
- Dirk Metsu en Els Dierendonck, Recreat. 50 jaar campingfederatie: histories van gisteren en visies voor morgen, 2014, 108 p.

- Germain Monteyne en Ronny Vandaele, Wenduine: van middeleeuws vissersdorp tot familiebadplaats, 2009, 280 p.
- Germain Monteyne en Ronny Vandaele, Vlissegem: een 1000-jarige geschiedenis, van Scamel Weeke tot SunParks De Haan, 2006, 272 p.
- www.bocc.be

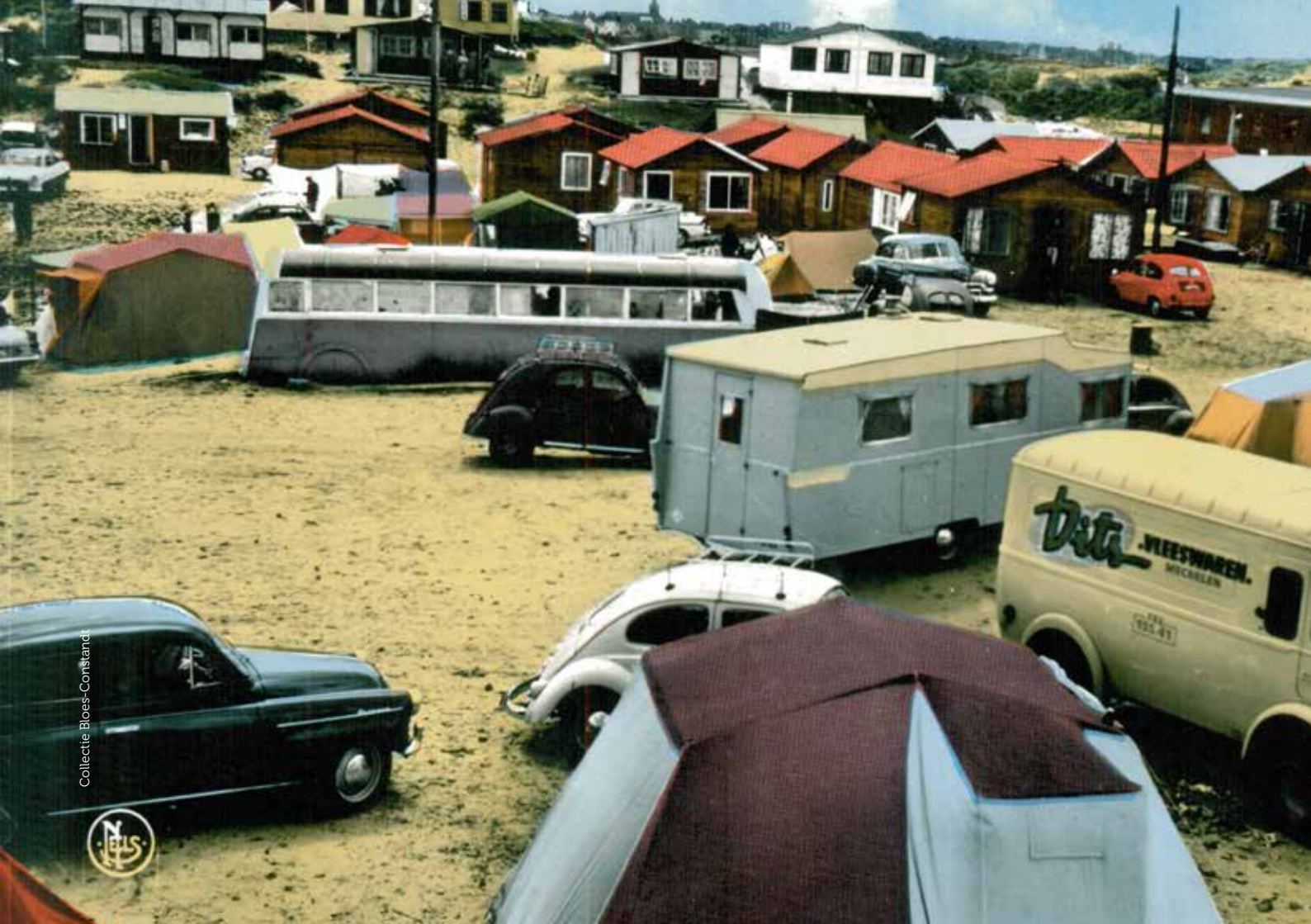
Beeldmateriaal

Wij hebben zoveel mogelijk getracht om de auteursrechten die op de beelden van toepassing zijn te achterhalen. Meen je dat je rechten kunt doen gelden, gelieve contact op te nemen met de erfgoedcel via info@kusterfgoed.be.

Indien de rechten het toelaten, vind je alle beelden uit deze publicatie terug op www.beeldbankkusterfgoed.be.

Foto-index in volgorde van verschijning:

- Collectie Gemeente Middelkerke | Camping Cosmopolite, later Cosmos, in de duinen van Lombardsijde, 1963, J. Prévot (uitgever)
- © Kusterfgoed | Herinneringshoekje in de bibliotheek van Middelkerke, 2019
- © Kusterfgoed | Sfeerbeeld van het Erfgoedkamp, 2019
- © Kusterfgoed | Enkele bewoners van Camping Noordzee in Klemskerke poseren voor hun caravan, 2019
- Collectie Bloes-Constandt | Kampeerplaats St. Georges in Wenduine, 1922, Phototypie (uitgever)
- Collectie Gemeente De Haan | Camping Dhaens in de Vosseslag in Klemskerke, J. Prévot (uitgever)
- Collectie Gemeente De Haan | Camping Georges in Wenduine, Internationale Boekhandel (uitgever)
- Collectie familie Zwaenepoel | Camping Hippodroom in Bredene, jaren '50
- Collectie Bloes-Constandt | Gezinsfoto van kampeeders voor hun tent, jaren '50
- Collectie Bloes-Constandt | Gezinsfoto van kampeeders voor hun tent, jaren '50

Collectie Bloes-Constandt

Collectie Gemeente De Haan | Camping Ten Bos in Vlissegem, Photo-Hall / Litto-Labo (uitgever)

Collectie Gemeente De Haan | Camping Ter Duinen in Vlissegem
Reclamebrochure voor caravans van de firma Bourgeois uit Oostende, jaren '70 (bron: BOCC www.bocc.be)

Collectie Gemeente De Haan | Camping Noordzee in de Vosseslag in Klemskerke, 1986, J. Prévot (uitgever)

Collectie Bloes-Constandt | Camping in Bredene, jaren '70

© Kustergoed | Caravan op Camping Jamboree in Blankenberge, 2019

Collectie Ann Coulier | Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '60

Collectie Ann Coulier | Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '60

Collectie Pieter Vitse | Bladzijde uit inschrijvingsregister van Camping L'Aurore in Bredene, 1960

Collectie Roland De Block | Sfeerbeeld Camping 35 in Blankenberge, 1966

Collectie Roland De Block | Winkeltje van Camping 35 in Blankenberge, 1966

Collectie Roland De Block | Winkeltje van Camping 35 in Blankenberge, 1964

Collectie Freddy Courtens | Camping Devos in Bredene, 1958

Collectie Ignace Vanden Bulcke | Gezin poseert voor de watertoren van Wenduine, jaren '40

Collectie familie Sansens | Camping Ter Duinen in Vlissegem, jaren '60, J. Prévot (uitgever)

Collectie Marie-Claire Pimpurniaux | Sfeerbeeld op Camping Ter Duinen in Vlissegem, 1990

Collectie Bloes-Constandt | De winkel van Camping Bonanza in Wenduine, J. Prévot (uitgever)

Collectie Bloes-Constandt | De winkel van Camping Ten Bos in Vlissegem, J. Prévot (uitgever)

Collectie Fernanda Pollin | Sfeerbeeld op Camping Ponderosa in Blankenberge

Collectie Ann Coulier | Verdeling van de prijzen na de strandanimatie op Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '90

Collectie Ann Coulier | Strandspelen op Camping Cristal Palace in Lombardsijde onder waakzaam oog van animator Jerome Coulier, jaren '80

Collectie Bloes-Constandt | Panorama van Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '60

Collectie Ann Coulier | Animatie op Camping Cristal Palace in Lombardsijde: verkleed bal in de kantine, jaren '70

Collectie Ann Coulier | Animatie op Camping Cristal Palace in Lombardsijde onder waakzaam oog van Ann Coulier, jaren '80

Collectie Ann Coulier | Animatie op Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '90

Collectie Ann Coulier | Strandanimatie voor de kinderen van Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '90

Collectie Ann Coulier | Animatie op Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '90

Collectie Kampeerverblijfpark Noordzee | Tentenkamp op Camping Noordzee in Klemskerke, jaren '60

Collectie Katrien Vervaele | Slager Roger Vervaele voor zijn zaak 'Hollandaise' in De Haan, 1954

Collectie Katrien Vervaele | Auteur Katrien Vervaele als kind met op de achtergrond de Driftweg in De Haan, 1956

Collectie Ann Coulier | Zicht op de kantine van Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '50

Collectie Stadsarchief De Benne-Blankenberge | Zicht op Camping Jamboree in Blankenberge, jaren '50

Collectie Bloes-Constandt | Camping Petit Bruxelles nabij het vliegveld in Oostende

Collectie familie Zwaenepoel | Zicht op de kantine van Camping Hippodroom in Bredene, jaren '50

Collectie Stadsarchief De Benne-Blankenberge | Uithangbord van Camping 29 in Blankenberge, jaren '50

Collectie Bloes-Constandt | Camping Ever-Green in Middelkerke, jaren '70

Collectie Erwin Mahieu | Camping Prins Filips in Bredene, jaren '60, V.d.B. (uitgever)

Collectie Bloes-Constandt | Camping Devos in Bredene, Artcolor (uitgever)

Collectie Roland De Block | Duitse kampeertoerist met jobstudent Roland De Block op Camping 35 in Blankenberge, 1966

Collectie Marie-Claire Pimpurniaux | Gezinsfoto op Camping Ter Duinen in Vlissegem, 1960
Collectie Kampeerverblijfpark Noordzee | De 'kliek of bende van vooraan bij het speelplein' op Camping Noordzee in Klemskerke, vermoedelijk jaren '70
Collectie Bloes-Constandt | Camping Cristal Palace in Lombardsijde
Collectie Bloes-Constandt | Sticker van Camping Ramon in Raversijde
Collectie Bloes-Constandt | Camping Ramon in Raversijde, jaren '60, 'Mess' Driekroezen (uitgever)
Collectie Ann Coulier | Kind poseert met visnet op Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '90
Collectie Gemeente De Haan | Camping Ten Bos in Vlissegem, 1963, J. Prévot (uitgever)
Collectie Bloes-Constandt | Camping Claeijs in Bredene, jaren '60
Collectie Bloes-Constandt | Camping 75 – Chez August in De Haan, jaren '60
Collectie Ann Coulier | Sfeerbeeld op Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '80
Collectie Bloes-Constandt | Camping Tante Net in de Vosseslag in Klemskerke, Nels (uitgever)
Collectie Bloes-Constandt | Lidkaart van Camping Club de Belgique
Collectie Dirk Metsu | Winkel van Camping 24 – Metsu in Bredene, begin jaren '70
Collectie Dirk Metsu | Fanfare optocht op Camping 24 – Metsu in Bredene, jaren '70
Collectie Ann Coulier | Afscheid op Camping Cristal Palace in Lombardsijde, 1964
Collectie Frieda Depecker | Sfeerbeeld Camping Bos en Strand in Klemskerke, jaren '60
Collectie Gemeente De Haan | Camping Bonanza in Wenduine, J. Prévot (uitgever)
Collectie Ann Coulier | Lisette Houthoofd in de keuken van de kantine van Camping Cristal Palace in Lombardsijde, 1985
Collectie Gemeente Middelkerke | Openluchtwembad van Camping Westende uit 1972, jaren '80
Collectie Ann Coulier | Op de koffie bij vrienden op Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '70
Collectie Ann Coulier | Romantiek op Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '70

Collectie Ann Coulier | Camping Cristal Palace met op de achtergrond de kerk van Westende, jaren '60
Collectie Anne De Bruyne | Kampeerders maken samen een puzzel
Collectie Bloes-Constandt | Sfeerbeeld kamperen in de duinen, eind jaren '60
Collectie Ann Coulier | Camping Cristal Palace met zicht op de duinen, jaren '60
Collectie De Keukeleire-Metsu | Camping Warande in Bredene met op de achtergrond een tornado, 1988
Collectie Ann Coulier | Sfeerbeeld Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '80
Collectie Ann Coulier | Sfeerbeeld Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '80
Collectie Bloes-Constandt | Camping Ponderosa in Blankenberge, jaren '60
© Kusterfgoed | Camping Albatros in Lombardsijde, 2019
Collectie Bloes-Constandt | Een groep vrouwen en kinderen ontspannen zich in hun tent op camping Devos in Bredene, jaren '50
Collectie Geneviève Monserrez | Camping Cosmopolite in Westende, jaren '50, Ernest Thill (uitgever)
DVD-cover van Camping Cosmos, 1996 (bron IMDb www.imdb.com)
Promobeeld Camping Cosmos, 1996 (bron: IMDb www.idb.com)
Collectie Bloes-Constandt | Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '60, Nels (uitgever)
Collectie Bloes-Constandt | Camping Cristal Palace in Lombardsijde, jaren '60
Collectie Frieda Depecker | Sfeerbeeld Camping Bos en Strand in Klemskerke, jaren '60
Collectie Ann Coulier | Tweetaalig afscheidsbord bij het verlaten van het strand van Lombardsijde, jaren '60

Colofon

Camping Kust is een eenmalige uitgave in het kader van het gelijknamige project over het kampeertoerisme aan de Belgische kust.

Verantwoordelijke uitgever

Bart Plasschaert, voorzitter Kustergoed

Concept en uitvoering

Kustergoed: Manon Dekien, Nathalie Franck, Hannelore Neyt en jobstudent Astrid Luypaert

Zandvoordeschorredijkstraat 289A 8400 Oostende
059 270 770 - info@kustergoed.be - www.kustergoed.be

Vormgeving

Laurence Kalman

Redactie

David Van Bambost

Partners

De gemeenten Middelkerke, Oostende, De Haan en Blankenberge

Met dank aan

Ann De Bruyne, Maryline Popelier, Jan en Bram Vlamynck, Annie Ackx, Jo Vandenbulcke, Ann Coulier, Lisette Houthoofd, Edgard Vileyn, Pascal Zwaenepoel, Raymond Sansens, Peter Goedertier, Marie-Claire Pimpurniaux, Augusta Neetens, Jeanine Claesens, Arlette Liereman, Ignace Vanden Bulcke, Roland Desnerck, Pia Quackelbeen, Viviane Huygebaert, Katrien Vervaele, Paul Top, Dirk Metsu, Els Bloes, Marc Constandt, Pieter Vitse, Nathalie Boydens, Erwin Mahieu, Inga Scharley, Geneviève Monserez, Frieda Depecker, Jean-Claude Goblet, Ronny Vandaele, Dirk Beirens, Carine Ostyn, Johannes Hamaeckers, Nicole Cocquyt; woonzorgcentra Lacourt, Strandjutter, De Rol en Duneroze; bibliotheken en archiefdiensten Middelkerke, Blankenberge, De Haan en Oostende.

Depotnummer: D/2019/14251/1

Collectie Frieda Depecker

Kustergoed werd in 2015 opgericht door de gemeenten Middelkerke, Oostende, De Haan en Blankenberge. De erfgoedcel zet zich in voor het roerende en immateriële erfgoed in deze gemeenten.

'Erfgoed' is een verzamelbegrip voor alles wat we van vorige generaties overerven en het bewaren waard vinden. We nemen het over, dragen er zorg voor en geven het door, omdat wij er als gemeenschap of persoon belang aan hechten. Erfgoed vertelt ons iets over het verleden, maar ook over de huidige maatschappij en over onszelf. We beleven het en het geeft onze identiteit mee vorm.

We ondersteunen de lokale erfgoedzorgers en –liefhebbers bij hun werking en projecten om dit erfgoed voor de toekomst te bewaren. Daarnaast werken we in samenwerking met diverse partners eigen projecten uit, zoals 'Camping Kust', om iedereen de kans te geven om minder bekend erfgoed te ontdekken en door te geven.

www.kustergoed.be/campingkust